

IV VOOR IV

DE KIFT

De Kift

in

Vier voor Vier

een opera gebaseerd
op het toneelstuk
'Elisabeth Bam' van
Daniil Charms

Elisabeth Bam zit in een kleine, eenvoudige, ondiepe kamer. Er wordt op de deur gebonsd en er klinkt een stem die zegt dat ze open moet doen. Elisabeth

weigert zolang haar niet wordt verteld wat ze van haar willen. Er wordt haar verteld dat ze een misdadigster is en dat ze heel goed weet wat haar te wachten staat. Elisabeth weet van niets. Ze wordt beschuldigd van moord en Ene en Andere zijn gekomen om haar te arresteren. Er wordt geruime tijd op een absurde manier heen en weer gepraat en geruzied. Het wordt gaandeweg duidelijk dat Elisabeth Ene heeft vermoord. Waarom? Deze vraag leidt tot een nieuwe reeks van dialogen en twistgesprekken waaruit naar voren komt dat Ene in een huisje woonde waar op een slechte avond Elisabeth is verschenen om hem neer te steken. Nu zijn Ene en Andere gekomen om haar te arresteren en haar te laten boeten voor haar daad.

Elisabeth Bam is in a small room that doesn't go back very far. Someone bangs on the door.

A voice tells her to open the door. She refuses to do so. She is told she is a criminal and that she knows very well what is awaiting her.

Elisabeth knows nothing. It gradually becomes clear that Elisabeth killed One. Why? This question leads to a series of dialogues and arguments.

It turns out One lived in a small house where Elisabeth appeared one bad night to stab him.

Now One and Other One have come to arrest her and make her pay for what she has done.

[1. DE HUISMEESTER]

Dadelijk gaat de deur open en komen ze binnen...

Ze komen binnen om haar te arresteren
en van de aardbodem weg te vagen.

Wat ze misdaan heeft? Als ik dat eens wist...

Waar moet ze heen? Die deur gaat naar de trap,
maar op de trap komt ze ze tegen. Door het raam?

Het is veel te hoog. Daar zul je ze hebben.

[1. THE CARETAKER]

Right now, at any moment, the door will open
and they will come in... They are sure to come in,
to catch her and wipe her off the face of the earth.

What she has done? If only I knew... If only I knew...

Where can she go? That door opens onto the stairs,
and she'll run into them on the stairs.

Through the window? It's much too high. It's them.

APPARTEMENT NR. 57

Misschien...
misschien is ze er niet

Maybe...
maybe she isn't here.

KOOR

Misschien is ze er niet!?

ENE Ze is er wel. Waar kan ze anders zijn? Ze is...

KOOR ... de trap opgerend.

ENE Er is hier maar één...

KOOR ... deur.

ENE Waar kan ze anders zijn. Elisabeth Bam,
ik zeg het voor de laatste maal, doe de deur open.

CHORUS Maybe she isn't here!?

one: She's here. Where else could she be? She ran...

CHORUS ... right up the stairs.

one: There's only one...

CHORUS ... door here.

one: Where else could she get to? Elisabeth Bam,
I'm telling you for the last time—open the door.

ELISABETH

Ik doe de deur niet open zolang jullie me
niet vertellen wat jullie met me willen doen.

ENE EN ANDERE

Je weet heel goed wat je te wachten staat.

ELISABETH

Nee, dat weet ik niet. Willen jullie me vermoorden?

ENE EN ANDERE

Er wacht jou een zware straf.

ELISABETH

Kunnen jullie me misschien vertellen
wat ik dan heb misdaan?

ENE EN ANDERE

Dat weet je best.

ELISABETH Nee, dat weet ik niet!

ENE Ja, dat weet je wel!

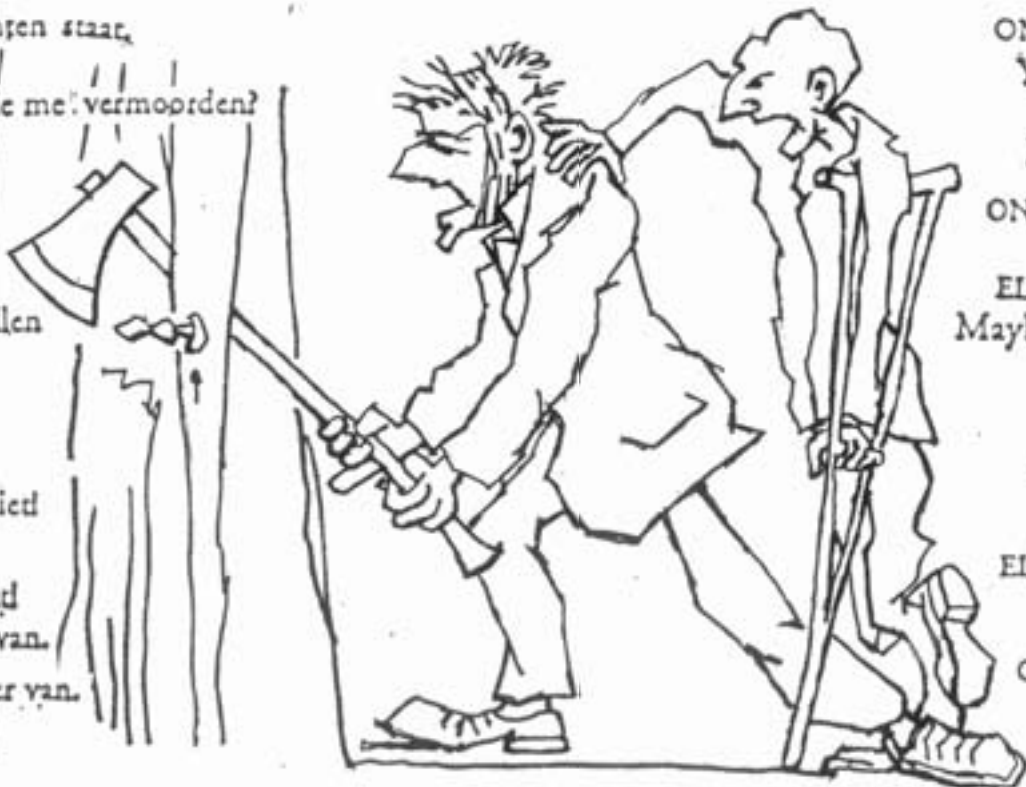
ELISABETH Nee, dat weet ik niet!

ENE Ik geloof er geen moer van.

ANDERE Ik geloof er geen moer van.

ENE Ik geloof er geen moer van.

Jij bent een misdadigster.

ELISABETH

I won't open the door until you tell me
what you are going to do with me.

ONE AND OTHER ONE

You know yourself what you're facing.

ELISABETH

No, I don't know. You want to kill me?

ONE AND OTHER ONE

You are subject to dire punishment!

ELISABETH

Maybe you could tell me what I'm guilty of.

ONE AND OTHER ONE

You know yourself.

ELISABETH No, I don't know!

ONE Oh yes, you do!

ELISABETH No, I don't know!

NE I don't believe a damn.

OTHER ONE I don't believe a damn.

ONE I don't believe a damn.

You are a criminal.

(Elisabeth Bam doet de deur open.)

(Elisabeth Bam opens the door.)

ENE
Bedoel je mij?
Ben ik te slap?

ANDERE
Ja, jij.
Zeg het dan,
je bedoelt hem toch?

ONE..What? I'm not up to it?
OTHER ONE Yeah, you. Tell him, you mean him, right?

ELISABETH

Ja, ik bedoel hem.

ENE Bedoel je mij? Elisabeth Bam, zo mag je niet spreken.

ELISABETH

Waarom niet?

ENE Omdat jij helemaal...

KOOR ... geen stem meer hebt.

ANDERE Jij hebt een laaghartige misdaad begaan. Hou je
brulaliteiten voor je. Jij bent een misdadigster!

ELISABETH

Waarom?

KOOR Dat zeg ik net. Omdat je helemaal geen stem meer
hebt.

ELISABETH

Yes. Him.

ONE You mean me? Elisabeth Bam, how dare you speak
like that?

ELISABETH

Why not?

ONE

Because you've been deprived...

CHORUS

... of a voice.

have a
m

OTHER ONE You have committed a vile crime. You can't
say insolent things to me. You are a criminal.

ELISABETH

Why?

CHORUS I just told you why. Because you've been deprived
of a voice.

ELISABETH Dat heb ik wel. Dat heb ik wel.
Daar kun je de klok op gelijk zetten.

ELISABETH I am not deprived. I am not.
You can check it with your watch.

ENE
Zover zal het niet komen.
Ik heb een wachtpost
bij de deur gezet,

en bij het
kleinste duwtje
krijgt hij de...

ANDERE

Krijg ik de hik.

KOOR De hik.

ANDERE De hik.

KOOR De hik.

ANDERE De hik.

ONE It'll never come to that.
I've stationed
a guard at the
door and,
at the slightest
push, he will...

OTHER ONE

... hiccup
to one side.

CHORUS Hiccup.

OTHER ONE Hiccup.

CHORUS Hiccup.

OTHER ONE Hiccup.

Elisabeth

Laat eens zien. Toe, laat eens zien
Laat eens zien. Toe, laat eens zien.

Ene Zien? Nou, let goed op.
Draai je eens om. Een, twee...

Koor ...en drie.

Elisabeth Hoe doe je dat?

Koor De hik. En drie.

Elisabeth Hoe doe je dat?

Koor De hik.

Ene Het is heel simpel.

Koor En drie.

Ene Toe, laat eens zien.

Koor De hik.

Andere Met alle plezier.

ELISABETH
Please, show me. Show me.

Show me. Please, show me.
ONE Show you? Now, watch.
Please turn around.

One, two...

CHORUS ... and three.

ELISABETH

How do you do that?

CHORUS Hiccup and three.

ELISABETH

How do you do that?

CHORUS Hiccup.

ONE It's very simple.

CHORUS And three.

ONE Okay, show her!

CHORUS Hiccup.

OTHER ONE With pleasure.

ELISABETH

Maar geweldig, zeg, wat leuk. Papa!
Kom eens hier! Er zijn een paar
goochelaars gekomen!
Mijn vader komt zo...
Even voorstellen,
Enc, Andere.

Laat eens wat zien!
ANDERE Met alle plezier.

ELISABETH

Why, this is just incredibly
good! Daddy! Come here.
Some magicians have come.
Daddy is coming
any minute now...

May I introduce One, Other One.
Will you show us something?
OTHER ONE With pleasure.

Allez-hop! Daar gaat-ie.

Alley-oop!

Here he goes.

PAPAAATJE

Elisabeth, zeg tegen hem
dat ie ophoudt met die onzin.

DADDY

Elisabeth,
tell him
to stop
this nonsense.

OTHER ONE
nothing to
(Sit on it)
There's
nothing to lean on here.
There's nothing
to lean on here.
There's
nothing to lean on here.

ANDERE
Ik heb hier nergens een steuntje.
Ik heb hier nergens eens een steuntje.
ANDERE (blijft vervuurd)
heb hier nergens een steun.
(Zit op de grond.) Ik heb hier

ELISABETH BAM EN KOOR
ANDERE
mij te or
Kniell... Kniell
ANDERE Kniell! Welk recht heeft u de baas te spelen en
mij te commanderen. Ik heb helemaal geen zin om te...
ENE EN ANDERE ... knielen,
OTHER ONE ... kneel

ELISABETH BAM AND CHORUS
Get on your hands and knees.
OTHER ONE Kneell?
What gives you the right
to lord over me and to order me about.

I really don't like to...
ONE AND OTHER ONE ... kneel.

ANDERE Kniell
anden en
om te...
Get on your
hands and knees.
I don't like to...
kneel

KOOR Draai je om. (6 keer.)

ANDERE Kniel!... knielen

ELISABETH

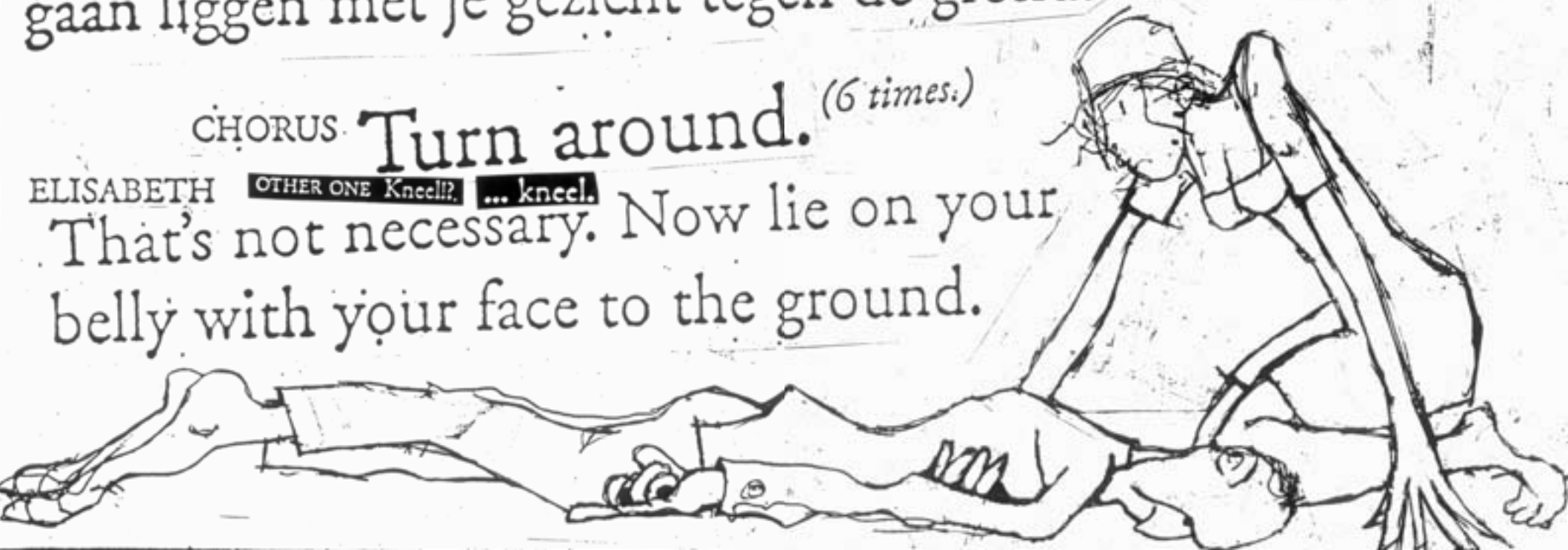
Dat hoeft ook niet, nu moet je op je buik gaan liggen met je gezicht tegen de grond.

CHORUS Turn around. (6 times.)

ELISABETH

OTHER ONE Kneel!... kneel.

That's not necessary. Now lie on your belly with your face to the ground.

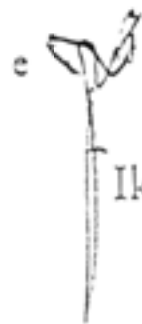

Als je het niet erg vindt,
 Elisabeth Kakkerlakovna,
 ga ik liever naar huis.
 Mijn vrouw wacht thuis op me
 Ze heeft een heleboel kinderen.
 Neem me niet kwalijk
 dat ik je zo heb verveeld.

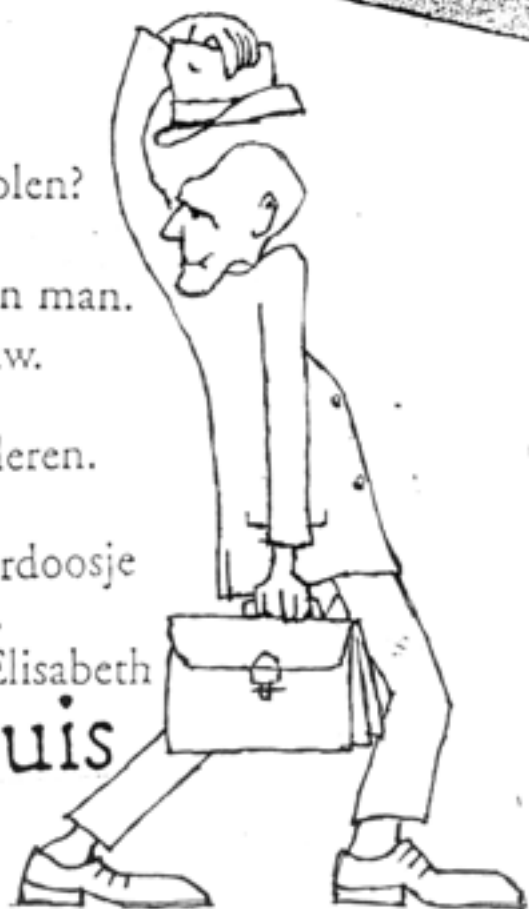
Vergeet me niet.
 Zo'n man ben ik nu eenmaal
 dat iedereen me wegjaagt.
 Waarom, vraag ik me af.

KOOR Vaarwel dan, vaarwel. Vaarwel dan, vaarwel. Vaarwel dan, vaarwel, vaarwel.

Heb ik soms iets gestolen?
 Nee toch!
 Ik ben een rechtschapen man.
 Ik heb thuis een vrouw.
 Mijn vrouw
 heeft een heleboel kinderen.
 Aardige kinderen.
 Elk kind houdt een luciferdoozje
 tusschen zijn tanden.
 Neem me niet kwalijk. Elisabeth

ik ga naar huis

OTHER ONE If you'll allow me, Elisabeth Cockroachson, I'd better be going home. My wife is waiting for me at home. She has many children. Pardon me for boring you so. Don't forget me. But that's me, the kind of person that everyone kicks out. For what, I wonder. Have I stolen something? But no! I am an honest man. I have a wife at home. My wife's got a lot of children. Great children. Each one holds a matchbox between his teeth. So you must excuse me. Elisabeth, I'm going home.

CHORUS Goodbye now, goodbye. Goodbye now, goodbye. Goodbye now, goodbye, goodbye.

TAFELTJE
Daar vlamde de morgen, de wateren gloeiden.
En boven het meer, boven het meer vloog een ijlende meeuw...
DADDY
Look, the morning has burst into flame.
The water reddens, and over the lake
a wandering seagull flies...

KOOR
... een ijlende meeuw...
CHORUS ^{Daddy} A over the lake
... a wandering seagull...

... een ijlende meeuw...
KOOR

Waar, waar,
waar.

Waar is Elisabeth Bam?

... ar, waar.

Where
Waar is Elisabeth Bam?
is
Elisabeth
Bam?

Elisabeth Bam?

ANDERE
Waarom heb je haar nodig dan?
OTHER ONE
Why do you need her?

ENE ANDERE EN KDOOR.
Waarom? Waarom?
ONE, OTHER ONE, AND CHORUS
Why? Why?

ENE
Om haar
hartstikke
dood te slaan!
ONE
So I can kill her.

KDOOR Zij zit op dat bankje, man! | CHORUS She's sitting
on a bench down there.

00-00-00-00-00 00-00-00-00-00
00-00- 00-00-00 00-00-00.

ENE, ANDERE EN PAPAATJE
Een wolvin.

ELISABETH

ENE, ANDERE EN PAPAATJE

Een wo-o-lvin. Wo-o-o-lvir Wo-o-lvin.

ELISABETH

ELISABETH EN KOOR Zwarte pruimen!

KOOR Een wo-o-lvin. Wo-o-o-lvin. Wo-o-lvin.

ONE, OTHER ONE, AND DADDY A she-wolf.

ELISABETH

ONE, OTHER ONE, AND DADDY
A she-wolf. She-e-wo-o-o-olf. She-wo-o-olf.

ELISABETH

ELISABETH AND CHORUS Black prunes!
CHORUS A she-wolf. She-e-wo-o-c-olf. She-wo-o-olf.

Eén guldentje maar,
guldentje maar.

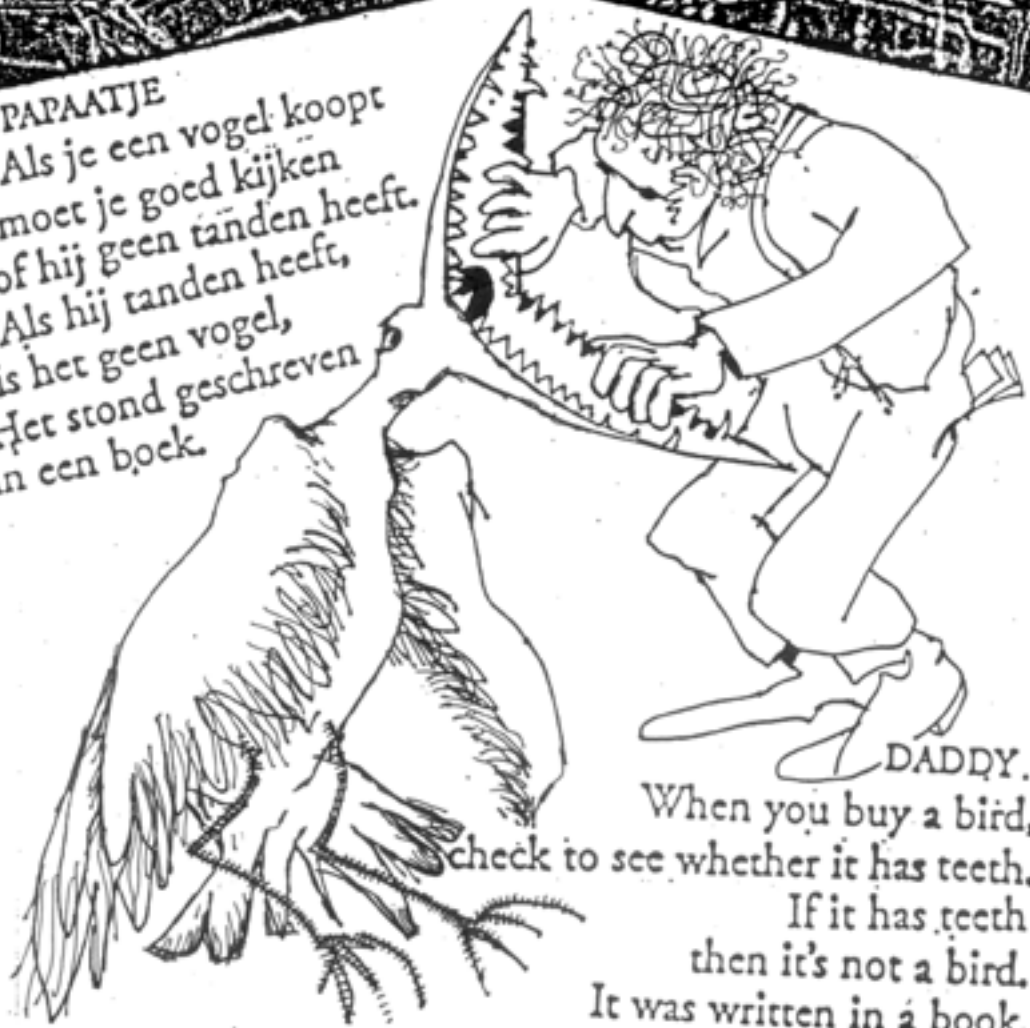
Even a guilder would do.

POPRASHAIKA

PAPAAATJE
Als je een vogel koopt
moet je goed kijken
of hij geen tanden heeft.
Als hij tanden heeft,
is het geen vogel,
Het stond geschreven
in een boek.

DADDY.
When you buy a bird,
check to see whether it has teeth.
If it has teeth
then it's not a bird.
It was written in a book.

ENE Ik graaf de wortels uit.
ENE EN ANDERE Ik graaf de wortels uit.
PAPAAATJE EN ENE O, o, o, o, o, o, o, o, o, o...

ONE I'm digging roots up.

ONE AND OTHER ONE I'm digging roots up.

DADDY AND ONE O, o, o, o, o, o, o, o, o, o...

MATVEI

... stop. Stop. I can't stand it any longer!

... ik kan, niet meer.

ENE
Mag ik u verzoeken mij even aan te horen. Ik wil u
bewijzen dat een ongeluk altijd in een klein hoekje zit. Toen
ik nog een heel jonge man was woonde ik in een heel klein
huisje met een piepende...

POPRASHAIKA

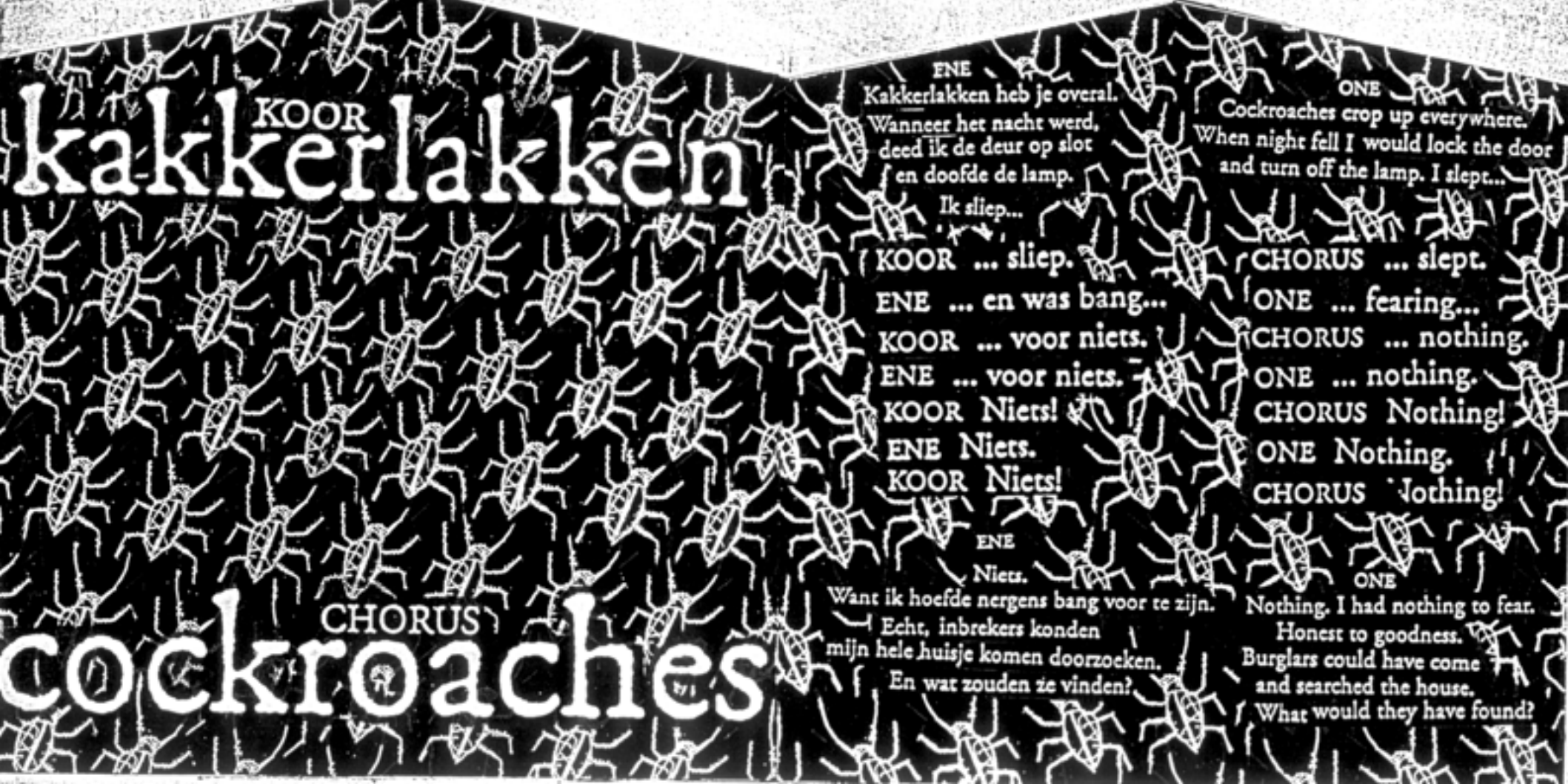
... deur.
... door.

ONE I beg you to listen carefully to my words. I want to
prove to you that every misfortune comes unexpectedly.
When I was still quite a young man I lived in a small house
with a squeaky...

ENE Ik woonde alleen in dat huisje. Verder waren er slechts muizen, muizen en...
ONE I lived alone in that little house. Besides me there were only mice, mice and...

koor kakkerlakken

chorus cockroaches

ENE
Kakkerlakken heb je overal.
Wanneer het nacht werd,
deed ik de deur op slot
en doofde de lamp.
Ik sliep...

KOOR ... sliep.
ENE ... en was bang...
KOOR ... voor niets.
ENE ... voor niets.
KOOR Niets!
ENE Niets.
KOOR Niets!

ENE
Niets.
Want ik behoefde nergens bang voor te zijn.
Echt, inbrekers konden
mijn hele huisje komen doorzoeken.
En wat zouden ze vinden?

ONE
Cockroaches crop up everywhere.
When night fell I would lock the door
and turn off the lamp. I slept...

CHORUS ... slept.
ONE ... fearing...
CHORUS ... nothing.
ONE ... nothing.
CHORUS Nothing!
ONE Nothing.
CHORUS Nothing!

ONE
Nothing. I had nothing to fear.
Honest to goodness.
Burglars could have come
and searched the house.
What would they have found?

ik zag dat de deur open ~~was~~ en in de
deuropening ~~stond~~ een vrouw.

Ik keek haar strak aan.

Zij ~~stond~~ daar. Het was al vrij licht.

Waarschijnlijk liep het al tegen de ochtend.

In ieder geval kon ik haar gezicht goed zien.

Maar op een keer
word ik wakker...

ONE

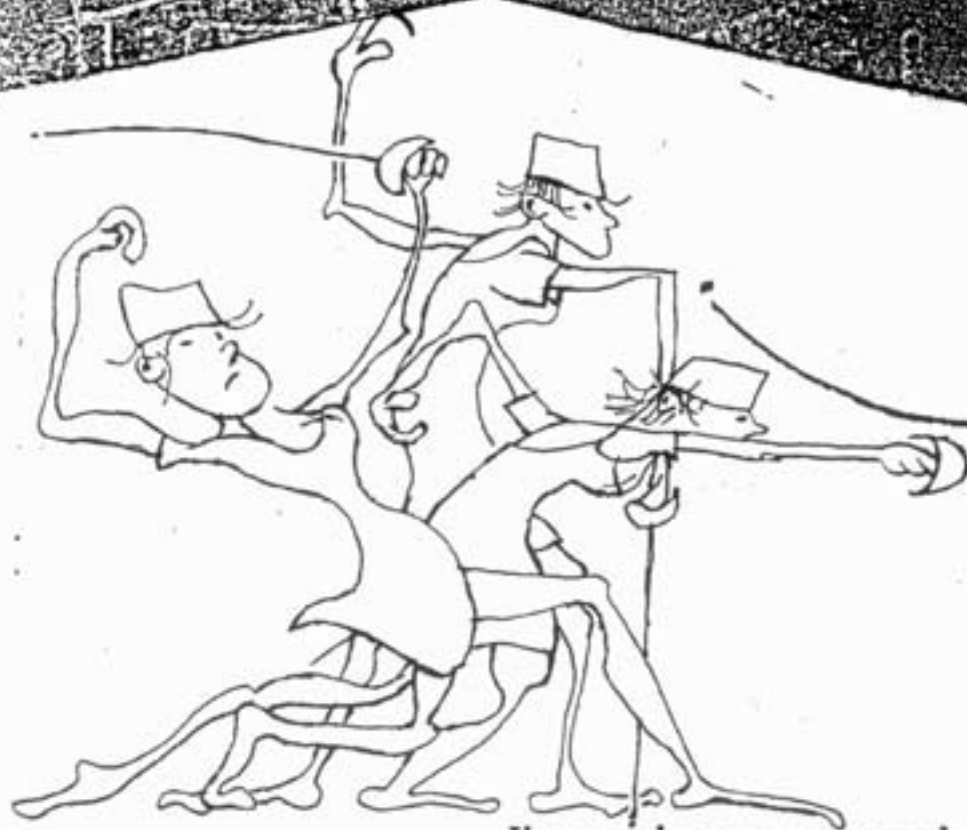
But one time
I wake up...

THE Caretaker

... and I saw the door's open and there a
woman standing in the door. I stared straight at her. She
stood there. It was already fairly light. It must have been
toward morning. In any case, I had a good look at her face.

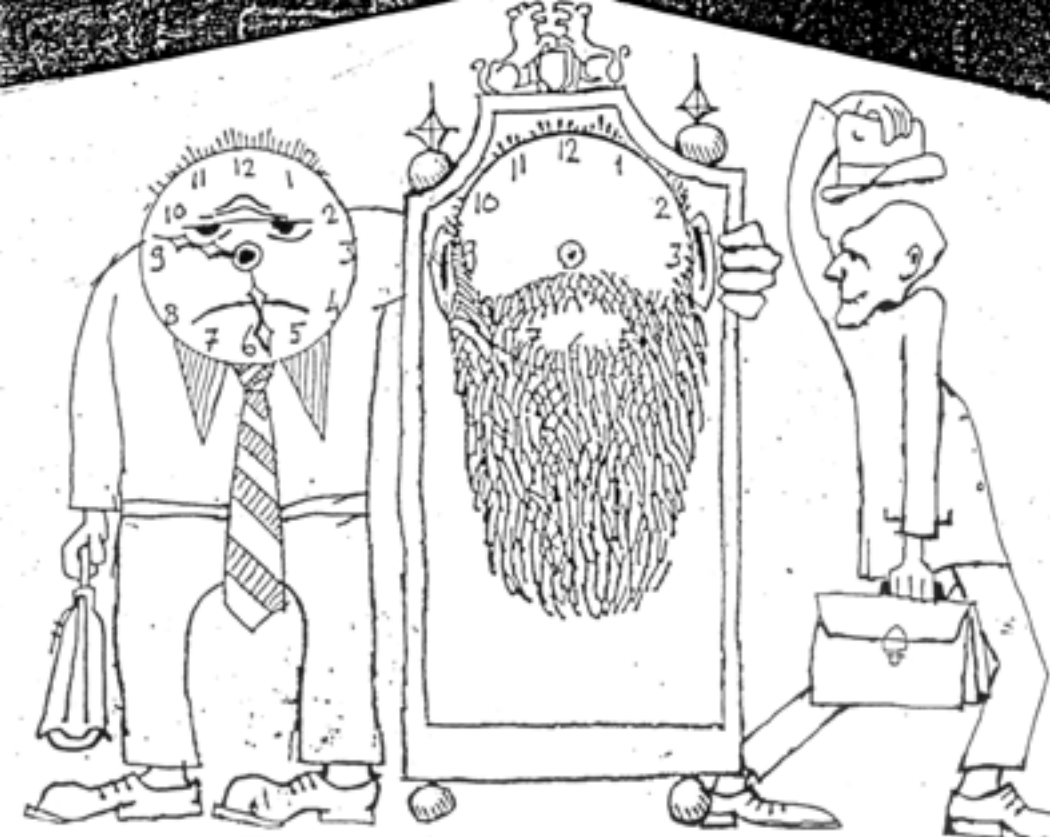

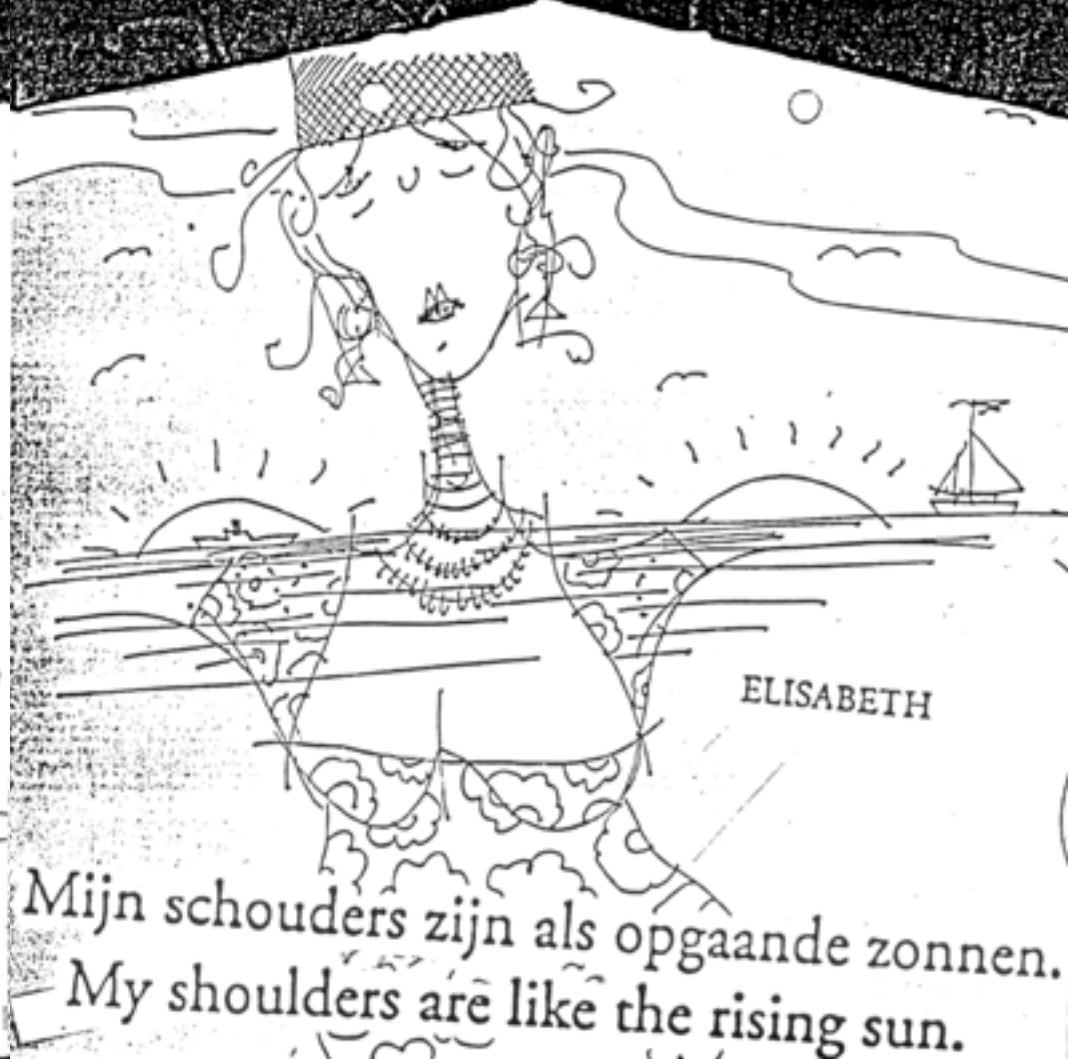
Ik vroeg haar waarmee ze het
gedaan had. Ze zei dat ze met hem heeft geduëlleerd op de
sabel. Het was een eerlijk gevecht, maar het is niet haar
schuld dat ze hem gedood heeft.

I asked her how she did it.
She said they fought it out with swords. They fought fair
and square, and it was not her fault that she killed him.

ELISABETH Een man zonder beard...
 ELISABETH en een klok zonder wijzers!
 ANDERE Voor eeuwig verdoemd!
 ELISABETH A man without beard...
 ELISABETH ... and a clock without arms!
 OTHER ONE Doomed forever!
 ENE EN ANDERE Verdoemd!
 ENE EN ANDERE Verdoemd!
 ENE EN ANDERE Verdoemd!
 ONE AND OTHER ONE Doomed!
 ONE AND OTHER ONE Doomed!
 ONE AND OTHER ONE Doomed!

ELISABETH

Mijn schouders zijn als opgaande zonnen.
 My shoulders are like the rising sun.

ANDERE

Mijn voeten zijn als komkommers.

ELISABETH

Hoera! Ik heb niets gezegd! Hoera! Ik heb niets gezegd!

ANDERE

Nee, nee, niets, nee, nee, niets.

ENE, PAPAATJE EN ELISABETH

G, g, psh.

Koe-ni-ma-ga-ni-la-fa-ni-baoeoe.

OTHER ONE

My legs are like cucumbers.

ELISABETH

Hooray!

I said nothing. Hooray! I said nothing.

OTHER ONE

No, no, nothing, no, no, nothing.

G, g, psh.

ONE, DADDY, AND ELISABETH

Koo-nee-ma-ga-nee-lee-va-nee-bau.

ELISABETH

Papaatje, ben je hier? Dat doet me deugd. Ik ging net even bij de Coöp langs, heb snoepjes daar gekocht. Snoepjes, snoepjes, snoepjes. Ik had graag taartjes bij de thee gehad. Taartjes, taartjes, taartjes.

ELISABETH

Ah, Daddy, you're here. I'm very glad. I've just come back from the cooperative. I was just buying sweets. Sweets, sweets, sweets. I wanted to buy a cake to have with tea. Cake, cake, cake.

MATVEI

Poe poe,
wat ben ik moe.

'Ik heb hout gehakt
en nu ben ik
hondsmoe.

MATVEI EN PAPAATJE

Hondsmoe,
hondsmoe.

MATVEI

'Ik heb hout gehakt
en nu ben ik
hondsmoe.

MATVEI Whew, whew, am I exhausted. I was chopping firewood. And now I'm terribly exhausted.

MATVEI AND DADDY Exhausted, terribly exhausted.

MATVEI I was chopping firewood, and now I'm terribly exhausted.

ELISABETH EN ENE Andere,
ga even naar het halve pinthuis
en breng me bier. Breng me erwten;
breng me bier en...

ALLEN **Erwten!**
ENE ... en een halve pint bier,
naar het bierhuis en
daarvandaan
weer naar hier,
weer naar hier, weer naar hier,
weer naar hier, weer naar hier.

PAPAAATJE EN ELISABETH
Maak voort. (4 keer.)

ELISABETH AND ONE Other One,
go over to the
Halfmoon Saloon and
bring us back
a bottle of beer and
some peas.
Bring me beer and...
EVERYONE **Peas!**
ONE
... and half a bottle of beer.
Go to the saloon and
from there back to here,
back to here, back to here,
back to here, back to here.
DADDY AND ELISABETH
Hurry. (4 times.)

ONE Let's go.
Scram!

END

Als de donder
erheen gegaan

Kom op, kom op, kom op, kom op, kom op, kom op.

[ANDERE EN Koor] Hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop...

[ANDERE] ... met de benen, met de benen. Achter de berg is de zon verdwenen.
Wolkjes in een roze schijn.

Scram! Hurry, hurry, hurry, hurry, hurry, hurry.

OTHER ONE AND CHORUS Hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop...

OTHER ONE ... with your feet, with your feet.

The sun's behind the hills. Like rosy clouds, downy, downy.

ENE, ANDERE EN PAPAATJE

Poef poef, tjöcketjock, poef poef, tjöcketjock, de boemeltrein.

ONE, OTHER ONE, AND DADDY

Puff puff, choo-choo, puff puff, choo-choo, the slow train.

ENE EN ANDERE Oehoe roept, oehoe klaagt, al het hout
doorgezaagd! Oehoe roept, oehoe klaagt, al het hout...

ENE, ANDERE EN PAPAATJE ... doorgeza... za... za... za...
za... za... za... za... za... za... za... za... zaagd.

ONE AND OTHER ONE Like locomotives hoots an owl,
hoot, hoot. Oh, the log is sawed. Like locomotives hoots an
owl, hoot, hoot. Oh, the log...

ONE, OTHER ONE, AND DADDY ... is sa... sa... sa... sa...
sa... sa... sa... sa... sa... sa... sa... sa... sawed.

FNE, PAPAATJE EN ELISABETH

Koe-ni-ma-ga-ni-la-fa-ni-baocoe.

ANDERE Moerka de kat, die melk stond te koken, is op het kussen gedoken, op de kachel gedoken...

ANDERE, ENE EN PAPAATJE ... hop, hop, hop, hop, hop, hop,... hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop...

ANDERE ... erboven

ANDERE, ENE EN PAPAATJE
... op, op, op, op, op, op.

ANDERE Erbovenop.

ONE, DADDY, AND ELISABETH

Koo-nee-ma-ga-nee- lee-va-nee-bau.

OTHER ONE Mourka the cat, who was busy boiling milk, she jumped upon the pillow, jumped upon the stove...

OTHER ONE, ONE, AND DADDY ... hop, hop, hop, hop, hop, hop,... hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop...

OTHER ONE ... right on...

OTHER ONE, ONE, AND DADDY ... top, top, top, top, top,

OTHER ONE Right on top.

ENE EN PAPAATJE
**Dzy hekken!
Een hemd!**

ENE, PAPAATJE
EN ELISABETH
**Dzy hekken!
Een touwtje!**

ONE AND DADDY
**Two wicker gates!
A shirt!**

ONE, DADDY,
AND ELISABETH
**Two wicker gates!
A rope!**

MAMAATJE
**Er zijn twee timmerlieden
komen vragen wat er
aan de hand is.**

MOMMY
**Two carpenters
come running up
and ask what's
going on.**

HUISMEESTER De kubieke inhoud van deze kamer is ons niet bekend!

CARETAKER We don't know the cubic measurements of this room!

PAPAATJE

Met dit niet geheel vriendelijke welkomstwoord bracht de zuster hem naar een wat meer open plek waar gouden tafels en stoelen bij elkaar waren gezet, waarop zo'n vijftien jonge schone waren neergeploft. Al deze maagden hadden dringend behoefte aan een heet strijkijzer en ze yielen allemaal op door de manier waarop zij met hun ogen rolden.

DADDY With this not exactly cordial greeting, the nurse led him to a more open place where golden tables and armchairs were piled up pell-mell. And fifteen or so young beauties sat on whatever was available. All of the maidens, were in great need of a hot iron, and they all were distinguished by the manner of rolling their eyes.

ANDERE

Vrienden, wij zijn hier allemaal bijeen!

Hoera, hoera!

ENE, ANDERE EN PAPAATJE Hoera, hoera, hoera!

ANDERE Ik wil zeggen dat er sinds mijn geboorte
achten dertig jaren zijn verstreken.

KOOR Hoera, hoera!

OTHER ONE

Friends, we are all gathered here today.

Hooray! Hooray!

ONE, OTHER ONE, AND DADDY Hooray, hooray, hooray!

OTHER ONE I want to tell you that thirty-eight years
have passed since I was born.

CHORUS Hooray, hooray.

ANDERE

Vrienden, vrienden! Ik heb een huis, een huis.
Mijn vrouw zit thuis. Zij heeft een heleboel kinderen.

ENE **Kinderen!** PAPAATJE **Kinderen!**

ANDERE

Ik heb ze geteld, het zijn er tien. Darja, Marja,
Fjodor, Pelagea, Nina, Alexander... Alexander
en nog vier anderen.

OTHER ONE

Friends, friends! I have a home, a home. At
home is my wife. She has many children.

ONE **Children!** DADDY **Children!**

OTHER ONE

I've counted them—there are ten. Darya,
Maria, Feodor, Pelagaya, Nina, Alexander... Alexander
and four others.

ENÉ EN PAPAATJE. Zijn het allemaal jongens?

ONE AND DADDY Are they all boys?

ONE AND DADDY Up above, they say, there's a pine, and
around, they say, it is dark. On the pine, they say, is a bed,
and in bed there lies a spouse.

ENE

ONE

Eens komen wij daar aangesneld, bij het eindeloze huis; en boven uit het raampje tuurt een jonge grijsaard door zijn bril. Vaarwel dan, vaarwel. Open gaat de poort.

One time we run to the endless house, and in the window up above, a young old man looks through his glasses. Goodbye now, goodbye. The gate swings wide...

ENE EN PAPAATJE ... en daar verschijnt...

ONE AND DADDY ... there appears some...

ELISABETH Dadelijk gaat de deur open en komen ze binnen. Ze komen binnen om me te arresteren en van de aardbodem weg te vagen. Wat heb ik misdaan? Als ik dat eens wist. Als ik dat eens wist.

ALLEN Als ik dat eens wist.

ELISABETH At any moment, the door will open and they will come in. They are sure to come in; to catch me and wipe me off the face of the earth. What have I done? If only I knew. If only I knew. EVERYONE If only I knew.

1. DE HUISMEESTER THE Caretaker
2. APPARTEMENT NR. 57 Apartment No. 57
3. SMEERLAPPEN Scoundrels
4. BEDOEL JE MIJ You Mean Me?
5. WAAROM Why
6. DE HIK The Hiccups
7. GOOCHELAARS Magicians
8. BIER & ERWTEN Beer & Peas
9. HANDSTAND Handstand
10. KNIEL Kneel
11. DRAAI JE OM Turn Around
12. VAARWEL Goodbye
13. IJLENDE MEEUW Wandering Seagull
14. WAAR Where
15. HIER Here
16. KWARTPOND Well I'll Be
17. HOP HOP Hop Hop
18. GULDENTJE MAAR Guilder Will Do
19. KAKKERLAKKEN Cockroaches
20. DE HUISMEESTER THE Caretaker
21. HOERA Hooray
22. MOERKA Mourka
23. STRIJKIJZER Hot Iron
24. VRIENDEN Friends
25. LOS Loose
26. OUVERTURE Overture
27. DE HUISMEESTER THE Caretaker

VIER VOOR VIER

Een opera op basis van het toneelstuk
An opera based on the play

"ELISABETH BAM"

van DANIIL CHARMS

MONIQUE DE ADELHART-TOOROP

- Elisabeth Bam

FERRY HEYNE - Ene trompet / trombône

JEROEN MANDERS - Andere

FRANK VAN DEN BOS - Papaatje toetsen

WIM TER WEELE - Huismeester

koorzang / drums / gitaar / hakkebord

MATHYS HOUWINK - Matvei

koorzang / basgitaar / contrabas

PIM HEIJNE - Poprashaika

koorzang / gitaar / citer / banjo

JAN HEIJNE - koorzang / trompet

PATRICK VOTRIAN - koorzang / trombône / tuba

HAN HULSCHER - koorzang / trompet

IRA JUDKOVSKAJA - Mamaatje

Oberioe

een afkorting van **Obedinenie Real'nogo Iskusstva** (Vereniging voor Reële Kunst). Het was een van 1927 tot 1932 bestaande groep kunstenaars waarvan ook Charms deel uitmaakte. Oberioe wierp zich op als de verdediger van een experimentele kunst, die haaks stond op het van overheidswege gepropageerde "socialistisch realisme". De groep organiseerde voorstellingen waarin verschillende kunstvormen, zoals literatuur, film, muziek en theater, samengingen.

Van Oberioe is weinig tastbaars over. De bekendste activiteit vormde de avond *Drie linkse uren* die op 24 januari 1928 plaatsvond te Sint Petersburg. Deze avond bestond uit het voorlezen van het Oberioe-manifest, gevolgd door declamatie van gedichten, de vertoning van Film nr. 1 en de opvoering van Charms' toneelstuk *Elisabeth Bam*.

Film nr. 1, getiteld *De Vleemolen*, was een montage van fragmenten uit verschillende films. "Het onderwerp is voor ons niet van belang, voor ons van belang is de 'atmosfeer' van het door ons gekozen materiaal." De film is niet bewaard gebleven.

Elisabeth Bam werd op deze avond voor het eerst opgevoerd. Bij deze ene voorstelling zou het lange tijd blijven. Het culturele klimaat in de Sovjet-Unie werd steeds grimmiger. "Als u bij ons komt, vergeet dan alles wat u in alle andere theaters gewend bent te zien. Veel zal u wellicht absurd lijken. Wij nemen een dramatisch onderwerp. Dat ontwikkelt zich aanvankelijk simpel, maar wordt dan ineens door schijnbaar irrelevante, uitgesproken absurde elementen onderbroken. U bent verbaasd. U wilt die gewone logische wetmatigheden vinden die u in het leven van alledag meent te zien. Maar hier vindt u die niet. Waarom niet? Omdat voorwerp en fenomeen, zodra ze uit het leven naar het toneel worden overgebracht, hun 'alledaagse' wetmatigheid verliezen en een andere krijgen, die van het theater. Verklaaren zullen we die niet. Om de wetmatigheid van een theatervoorstelling te begrijpen, is het nodig die voorstelling te zien."

Daniil Charms werd op 23 augustus 1941 door de politie van zijn bed gelicht. Volgens de overlevering werd hij afgevoerd in een Zwarte Raaf die bij zijn woning stond geparkeerd, nadat de huismeester hem had gevraagd even beneden te komen en hij half aangekleed en op zijn pantoffels aan dit verzoek gehoor had gegeven. Charms overleed op 2 februari 1942 in een gevangenisziekenhuis. Zoals miljoenen anderen die in een van de gevangenissen van de Sovjet Unie omkwamen, heeft ook Charms geen graf.

Daniil Kharms was a member of a group of artists that existed from 1927 to 1932: *Oberiu*, short for 'Obyedineniye Real'nogo Iskustva' (The Association for Real Art). Oberiu set itself up as defender of an experimental kind of art that was at odds with the 'realism' the government propagated. The group organised performances in which different art forms went together, such as literature, film, music and theatre. The carnivalesque, circus-like, provocative character of these performances eventually led to the end of Oberiu around 1930, coinciding with the introduction of 'socialist realism' as the standard for authors wishing to see their texts published in the Soviet Union.

Of Oberiu not many tangible things remain. The best-known activity was the evening *Three Left Hours* that took place at the House of the Press, Fontanka 21, in St. Petersburg (see photograph on the back), on 24 January 1928. This evening consisted of the reading of the Oberiu manifest, followed by the declamation of poetry, the screening of Film no. 1: *The Meat Mincer* and the staging of Kharm's play *Elisaveta Bam*. It did not go beyond this one performance for a long time. The cultural climate in the Soviet Union steadily grew fiercer.

On 23 August 1941, the police arrested Daniil Kharms in his bed. Tradition has it that he was lead away in a Black Raven parked outside his home, after his caretaker had asked him to come downstairs and he had complied with this request half dressed and wearing his slippers. Kharms died on 2 February 1942 in a prison hospital. Like millions of others who died in one of the Soviet prisons, Kharms has no grave.

*Zelfportret met
een das*

*Д. Хармс. Автошарж.
1930-е гг.*

их в
то
«мал
П
роу
меру
И
Сав
меш
при
ему
Я
осо
лов
дол
я у
быт
и
на
Е
ник
А
ны
отк
что
пер
чит
это
J
сое
ков
чел
дом
ум
до
:

Daniil Kharmis

Д. Хармс. 1926 г.

libretto:
DANIIL CHARMS

nederlandse vertaling:
JOLANDA BLOEMEN / MARJA WIEBES (uitg. Atlas)
Engelse vertaling: **ANDREW WACHTEL (NW. University Press)**
nawoord: **JAN PAUL HINRICHS**
Engelse vertaling voor- en nawoord: **DYMPH VAN DER GUN**

naar

hier.

'Vier voor Vier' ging in 2003 op locatie in première op het
Oerol festival onder regie van **IRA JUDKOVSKAJA**.
Deze dvd bevat opnamen van de aangepaste versie
waarmee De Kift daarna op reis ging.

Maak

compositie: **FERRY HEYNE**
vormgeving: **WIM TER WEELE**
zaalgeluid: **RENÉ DE BOERVOORT**
licht: **MARCO HEIJNE**
decorbouw: **ALEX VAN ZANTEN / RUUT EVERS / PETER BAKER**

camera: **MATTE MOURIK / ANDRÉ VAN DER HOUT**
locatie: **LVC (Leiden) / HEDON (Zwolle)**
editing: **MATTE MOURIK / MIES TER HORST**

Weer

naar

hier.

geluidsoptname en mixage: **DOLF PLANTEIJDT**
mixage en mastering: **ZLAYA HADZICH**

drukwerk: **PRIMAVERAQUINT**
voorbereiding drukwerk: **JOS KLEY**
merchandise: **AN VAN DEN HOORN**
planning: **BER FONTAINE**
zakelijke leiding: **MARCO HEIJNE**

fondsenwerving: **WILLEMIJN VAN DEN BOS**
sponsoring: **PRIMAVERAQUINT**
subsidie: **M.A.O.C. GRAVIN VAN BYLANDT STICHTING /**
SNS REAAL FONDS / O,C&W

TE KOOP / FOR SALE

- (cd) **Yverzucht** (1989) 12,-,-
(cd) **Krankenhaus** (1993) 14,-,-
(cd) **Gaaphonger** (1997) 16,-,-
(cd) **Vlaskoorts** (1999) 16,-,-
(cd) **Koper** (2001) 16,-,-
(plaatjesalbum) **Koper** (2001) 14,-,-
(cd) **Vier voor Vier** (2003) 20,-,-
(dvd) **De Yzeren Hond** (2004) 20,-,-
(cd) **De Kift** (Frankrijk 2005) 18,-,-
(dvd) **Vier voor Vier** (2005) 20,-,-
(Partituur / Score) **Vier voor Vier** (2005) 25,-,-

Te bestellen via www.dekift.nl Alle prijzen zijn exclusief portokosten. You can order these releases on www.dekift.nl

All prices are excluded postage.

DE KIFT

Postbus 14 .

1540 AA Koog aan de Zaan
Holland .

tel: +31(0)75.6147537

/ +31(0)6 29017610

e-mail: info@dekift.nl

website: www.dekift.nl

DE KIFT

FLUVIER VOOR VIER

Een opera op basis van het toneelstuk

"ELISABETH BAM"

van

DANIIL CHARMS

AMSTERDAM
VAND.C.&W.

PRINCESTON

DVD

SNS REAAL

M.A.C.
GRAPHIC
BYLANDT
STICHTING